

у формат УКРМАРК, враховуючи технологічно-програмну несумісність процесу конвеєрного складання бібліографічних записів та їх використання користувачами інформаційних ресурсів НБУВ. Викладено алгоритм конвертування з урахуванням усього спектра структурних та змістовних особливостей монографічних, серіальних видань. Висвітлено етапи обробки записів бази даних системи Allegro, програми, які використовуються на кожному етапі, та модель вхідних і вихідних форматів цих програм. Розглянуто особливості роботи програми-конвертора при практичному використанні для обробки великих об'ємів даних. Продемонстровано необхідне програмне забезпечення, яке використовується в процесі конвертування бібліографічних даних з однієї системи до іншої, з внутрішньосистемного формату до УКРМАРКу, що являє собою цінний практичний досвід.

У ході роботи семінару відчувалась творча атмосфера, доповіді, які логічно охопили найважливіші питання, пов'язані зі створенням УКРМАРКу, супроводжувались доповненнями, питаннями, пропозиціями. Серед них доцільно виділити наступні:

- ◆ доповнити пакет документів Національного формату спеціалізованим форматом для видавничої та книготоргівельної справи з необхідним переліком даних, які дозволяють ідентифікувати документ як бібліографічний об'єкт і як товар, котрий можна продати з можливістю функціонування технологічного ланцюга: видавництво – система книгорозповсюдження – бібліотека;
- ◆ розробити інтерактивний електронний посібник-довідник з вивчення та використання УКРМАРКу з необхідним набором інформаційних знань та сучасним програмним забезпеченням.

*Ольга ІСАЄВА,
н. с. НБУВ*

© О. В. Ісасва, 2003

РЕКОМЕНДАЦІЇ міжнародної наукової конференції

«Інноваційна діяльність – стратегічний напрям розвитку наукових бібліотек»

7–9 жовтня 2003 р. в м. Києві Національною бібліотекою України імені В. І. Вернадського спільно з Асоціацією бібліотек України і Радою директорів наукових бібліотек та інформаційних центрів академій наук – членів Міжнародної асоціації академій наук було проведено міжнародну наукову конференцію «Інноваційна діяльність – стратегічний напрям розвитку наукових бібліотек».

На конференції розглянуто комплекс проблем, пов'язаних з розвитком стратегії діяльності наукових бібліотек в умовах переходу до інформаційного суспільства, вдосконаленням структури та змісту інноваційної діяльності бібліотечно-інформаційних установ України, питання створення та використання бібліотечно-інноваційного продукту, нововведення в системі бібліотечно-інформаційної освіти і підвищенні кваліфікації та ін.

Констатувалося, що бібліотеки та інформаційні служби сьогодення розвиваються як інформаційні технопарки – провідні складові інформаційної інфраструктури держави.

Водночас підкреслювалося, що уведення в суспільний та науковий обіг значного інформаційного потенціалу бібліотек України гальмується слабкою матеріально-технічною базою, недостатньо ефективно використовуються вже наявні електронні інформаційні ресурси, зростає гострота проблеми кадрового забезпечення бібліотек.

Зважаючи на необхідність активізації участі бібліотечних установ у формуванні інформаційного ринку в країні, розвитку аналітичного та прогнозно-маркетингового напрямку діяльності бібліотек, у виробленні стратегії та підготовки фахівців із цих питань конференція рекомендує національним та провідним бібліотекам України:

У галузі нормативно-правового забезпечення бібліотечно-інформаційної діяльності

- ▲ активізувати розробку та прийняття нормативних актів щодо інноваційного розвитку бібліотечно-інформаційної сфери;
- ▲ координувати з УкрНДІ стандартизації, сертифікації та інформатики і технічним комітетом № 144 «Інформація та документація», Держкомстатом України діяльність щодо розроблення, погодження та впровадження стандартів з бібліотечної справи та інформації, уніфікації державної статистичної звітності;
- ▲ ініціювати прийняття Закону України «Про міжнародний обмін друкованими і електронними виданнями» для забезпечення дієвішого механізму здійснення міжнародного документообміну;
- ▲ сприяти організації держзамовлення на розробку вітчизняних програмних засобів нового покоління для забезпечення функціонування та розвитку бібліотек як інформаційних технопарків.

У галузі наукових досліджень

- ▲ ініціювати розгляд стану та перспектив розвитку бібліотечно-інформаційної справи повноважними керівними органами різного рівня та відомчого підпорядкування України;
- ▲ розробити проект Комплексної перспективної програми розвитку бібліотечно-інформаційної справи в Україні, в рамках якої опрацювати концепцію їхнього розвитку як інформаційного технопарку;
- ▲ спрямувати роботу науковців на розробку тематики досліджень щодо визначення пріоритетних напрямів інноваційної діяльності наукових бібліотек;
- ▲ забезпечити методологічну єдність та сумісність підходів до інноваційних процесів у бібліотечно-інформаційних установах України;
- ▲ активізувати координацію фахових наукових досліджень у напрямках формування та використання науково-інформаційних ресурсів і електронних бібліотек;
- ▲ упровадження нових технологій збереження, консервації та реставрації бібліотечних фондів, створення національної бібліографії та української біографістики, введення у науковий обіг української історико-культурної спадщини, інформаційно-аналітичного забезпечення процесів реформування українського суспільства;
- ▲ ініціювати створення на базі бібліотек, інформаційних та видавничих служб установ НАН України комплексних інформаційно-технологічних підрозділів для забезпечення науково-дослідних і науково-конструкторських робіт;
- ▲ координувати зусилля зі створення онлайн-ового центру обміну фаховою інформацією «Бібліотеки: інновації, стратегії, технології»;
- ▲ започаткувати серію фахових видань «Інноваційна діяльність наукових бібліотек».

У галузі формування та забезпечення збереження фондів

- ▲ націлити взаємодію з видавничими, книготорговельними та книгорозповсюджувальними організаціями на створення інтегрованого документного ресурсу, що включатиме як друковані, так і електронні видання;
- ▲ НБУВ за участю провідних бібліотек України започаткувати з 2004 р. проект системи електронних видань «Бібліотека – суспільству», що включатиме галузеві серії (природничі, технічні, гуманітарні, медичні та аграрні науки), і поширення цих видань на компакт-дисках;

- ▲ сприяти розвитку досліджень, обміну досвідом і координації діяльності, яка спрямована на створення та запровадження інноваційних технологій забезпечення збереження фондів, упередження та подолання наслідків аварійних ситуацій у бібліотечних, архівних, музейних установах тощо.

У галузі створення та використання новітніх інформаційних технологій і бібліотечно-інноваційного продукту

- ▲ впроваджувати в практику бібліотечної діяльності новітні інформаційні технології підготовки принципово нових видів науково-інформаційної продукції як невід'ємної частини інноваційного продукту бібліотеки;
- ▲ сприяти розробці та впровадженню технології корпоративної каталогізації поточних надходжень до фондів провідних бібліотек України з використанням національного формату представлення бібліографічних даних УКРМАРК;
- ▲ посилити роботи зі створення національного комп'ютерного банку даних «Рукописна україніка», «Друкована україніка», «Електронна україніка», зведеного реєстру «Втрачена україніка»;
- ▲ розробити на загальнодержавному рівні єдині методологічні та практичні засади опису та державної реєстрації творів писемності та друку як національної пам'яті України;
- ▲ розширити спектр галузевих серій Українського реферативного журналу «Джерело», організувати в 2004 р. видання окремої серії «Медицина»;
- ▲ НБУВ започаткувати публікацію на своєму веб-сайті щомісячних добірок матеріалів «Бібліотеки України в дзеркалі преси».

У галузі підготовки та підвищення кваліфікації кадрів

- ▲ розробити концепцію кадрового забезпечення бібліотечно-інформаційної галузі та сприяти поетапному її впровадженню, передбачивши інтеграцію науково-освітнього потенціалу вищих навчальних закладів і провідних бібліотек України;
- ▲ приділити увагу відповідності спеціалізації фахівців потребам суспільства, сприяти розвитку засобів дистанційного навчання спеціалістів бібліотечно-інформаційної сфери;
- ▲ активізувати використання фахової ресурсної бази, розповсюдження відповідних бібліотекознавчих баз даних, професійних електронних журналів, онлайн-ових навчальних курсів, інформаційних бібліотечних порталів тощо.